

Uzaktan Öğretim Programı veya Yüz-Yüze Programda Uzaktan Öğretim Dersi Açma ve Yürütmeye İlgili Hususlar

Özcan Erkan AKGÜN

Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
09 Mayıs 2019

Temel Dayanak

2547/Madde 44 (e)

- ...Uzaktan öğretim programlarının açılacağı alanlar, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavlarının yapılma şekli, yükseköğretim kurumları arasında bu amaçla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar, [Yükseköğretim Kurulu](#) tarafından belirlenir...
- Yüksek Öğretim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslar Eğitim Öğretim Dairesi Bşk. web sayfasında ilan edilmiştir.

Program Açma

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- Madde 6/1(a) Yükseköğretim Kurulu kararı üzerine yükseköğretim kurumlarında önlisans, lisans ve yüksek lisans uzaktan öğretim programları açılabilir. Bu şekilde yükseköğretim kurumlarının hangi programlarında uzaktan öğretim yapılacağına, her yılın en geç **Şubat ve Temmuz ayı sonuna kadar** yükseköğretim kurumları, senatolarının önerisi ile başvurulması üzerine Yükseköğretim Kurulunca karar verilir.
- Yükseköğretim kurumlarının program açma talepleri; en geç **Mayıs ve Eylül ayı bitimine kadar** Yükseköğretim Kurulu tarafından alınacak karar ile sonuçlandırılır.

Program Hazırlıkları

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- Madde 6/1(e) Bu Usul ve Esaslar kapsamında yükseköğretim kurumları, uzaktan öğretim yoluyla program veya ders açmadan önce, öğrencileri ve kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla uzaktan öğretime yönelik internet sitelerini hazırlamak ve erişime açmakla sorumludurlar.
- İnternet sitesinde, **açılan programlara ilişkin gerekli genel bilgiler yanında derslere ilişkin ayrıntılı ders izlenceleri de bulunur.** Yükseköğretim kurumu, programın gerektirdiği akademik ve idari etkileşimleri yeterince sağlayacak yazılımları kurmak ve etkin çalıştırmakla yükümlüdür.

Program Açma Süreci -1

YÖK Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığı

- Program Açma Dosyası hazırlanarak Enstitüye sunulur.
- Uzaktan öğretim programı başvurularında: [Uzaktan Öğretim Sistemi Bilgi Derleme Formu](#) hazırlanarak dosyaya eklenir.
- Enstitü Kurulu dosyayı görüşerek, uygun görürse başvuruyu Senato'ya iletir.
- Senato başvuruyu görüşerek uygun görürse YÖK'e iletir.
- YÖK'teki dosya incelemesi sonucu programın öğretme/öğrenme materyalleri incelenmek üzere kullanıcı adı ve şifre talep edilir.

Program Açma Süreci -2

YÖK Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığı

- YÖK Uzaktan Öğretim Çalışma Grubu, dosyayı aşağıdaki hazırlıklar açısından değerlendirir:

İlgi yazılar ile talep edilen üniversiteniz bünyesinde yer alan enstitülerde ekte belirtilen alanlarda uzaktan öğretim tezsiz yüksek lisans programı açılması teklifleriniz ile ilgili olarak anılan uzaktan öğretim Tezsiz Yüksek Lisans programının ders içeriklerinin, müfredatın ilk döneminin en az dört haftalık kısmının uzaktan öğretimle verilebilecek düzeyde hazırlanarak Uzaktan Öğretim Çalışma Grubu üyeleri tarafından incelenebilmesi için web sayfanızda link verilerek kullanıcı adı ve şifresini bildirmeniz halinde online incelenme yapılabilecek olup talepler online hazırlıklarda; Kaynak ve Süreç Yönetimi, Öğretim Süreçleri, Ders Yapısı, Öğrenci ve Öğretim Elemanı Desteği, Ölçme ve Değerlendirme ve Teknik Kalite ölçütleri çerçevesinde incelenmektedir.

Program Açma Süreci -3

Online hazırlıkların;

- #Eş zamanlı derslerin yönetimi
- #Ders sunumları ve notları
- #Zenginleştirilmiş/seslendirilmiş içerik ve/veya video, animasyon,
- #SCORM uyumlu e-Öğrenme malzemeleri çeşitliliği
- #Varsa uygulama derslerinin/saatlerinin program içindeki oranı ve yönetimi
- #Ders materyallerinin üretim ve/veya alınmasında izlenen yöntemler
- #Proje, ödev, sınav yönetim ve değerlendirmesi
- #Öğrenci-Kurum ve Öğrenci-Öğretim üye iletişiminin nasıl sağlandığı ve danışmanlık yönetimi

konularının da değerlendirilmesini sağlayacak şekilde düzenlenerek bu hazırlıkların inceleneceği **link adresi, kullanıcı adı ve şifresinin bildirilmesi**

Hazırlanan Öğretim Materyalleri ve Telif

2547/Madde 48

- Üniversitelerde ders kitapları, bilgisayar ve elektronik ortamlarda hazırlanan eğitim öğretim ve **uzaktan öğretim ilkelerine göre oluşturulan her türlü materyal** ilgili üniversite veya Yükseköğretim Kurulu tarafından hazırlanır ve hazırlattırılır ve **öğrencilere uygun bedelle satılır**.
- Ders aracı olarak kullanılan kitap ve her türlü materyali öğretim elemanları kendi hesaplarına bastıramaz ve çoğaltamazlar, bunlar ilgili **üniversite tarafından** basılır, bastırılır veya çoğaltılır. Ancak, başvurdukları eğitim-öğretim yılı içinde bastırılmayacağı, kurumun yönetim kurulunca yazılı olarak bildirilen kitapları **kendilerinin bastırma hakları** saklıdır.
- Ders kitapları, bilgisayar ve elektronik ortamlarda hazırlanan eğitim-öğretim ve uzaktan öğretim ilkelerine göre oluşturulan her türlü materyalle ilgili olarak uygulanacak esaslar ve ödenecek **telif** hakları Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulunca belirlenir.

Ders İşleme için Temel Model

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- Uzaktan öğretim: «Yükseköğretim kurumlarında öğretim faaliyetlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak planlandığı ve yürütüldüğü, öğrenci ile öğretim elemanı ve öğrencilerin kendi aralarında karşılıklı etkileşimine dayalı olarak derslerin bizzat öğretim elemanı tarafından aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın eşzamanlı biçimde verildiği öğretim»

Uzaktan Öğretimin Uygulanması

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- MADDE 7 (1) Uzaktan öğretimde her ders ya da dersin şubesinde öğrenci sayısı ön lisans programında 200, lisans programında 150, **yüksek lisans programında ise 50 öğrenci** ile sınırlıdır.
- Bu sınırlar aşıldığında birden fazla şube açılabilir ancak bir öğretim elemanı **en fazla iki şube** yürütebilir.
- Dersler, video konferans, sanal sınıf, forum uygulamaları gibi eşzamanlı araçlarla öğrenciler arasında ve öğrenciler ile öğretim elemanı arasında etkileşim kurularak bizzat öğretim elemanı tarafından eşzamanlı biçimde verilir. (Değişik;15.04.2015 tarihli YÖK Yürütme Kurulu)

Uzaktan Öğretimin Uygulanması

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- MADDE 7 (2) Öğretimi sürdüren ilgili birim yönetim kurulları tarafından; uzaktan öğretim kapsamında açılmış her diploma programı için bu programlarda ders vermekle görevli öğretim elemanları arasından bir **program koordinatörü**, öğretimi sürdüren ilgili birimlerde ise **birim koordinatörü** görevlendirilebilir.
- (3) Bir dersin birden fazla şube olarak yürütülmesi durumunda da her ders için bu dersleri vermekle görevli öğretim elemanları arasından biri öğretimi sürdüren ilgili birim yönetim kurulları tarafından **ders koordinatörü** olarak görevlendirilebilir.

Uzaktan Derslerin Yüz-Yüze Desteklenmesi

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- Madde 6/1(f) Yükseköğretim kurumu, eğitim-öğretimi desteklemek amacıyla uzaktan öğretim kapsamındaki bazı dersleri, derslerin belirli kısımlarını, uygulamaları, stajları veya laboratuvar çalışmalarını örgün öğretim bileşenlerini içerecek şekilde tasarlayabilir. Bu tür dersler konusunda öğrenciler programa veya derse kayıt olmadan önce bilgilendirilir.

Derslere Devam Zorunluluğu

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- MADDE 11- (1) Uzaktan öğretim programlarına kayıtlı öğrencilerin derslerdeki devam gerektiren faaliyetlerini, öğretimi sürdüren ilgili birim kurulları belirler ve dönem başlamadan önce ders izlence sayfalarından duyururlar.

Öğrenci Kabulü

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- MADDE 8 (1) Uzaktan öğretim yapılmasına karar verilen ön lisans, lisans ve yüksek lisans programlarına, yükseköğretim kurumlarına öğrenci yerleştirmeye ilişkin **genel esaslara göre** öğrenci kabul edilir.
- (2) Birinci ve ikinci öğretim programlarındaki bazı derslerin, hem örgün öğretim yoluyla hem de uzaktan öğretim yoluyla verilmesi durumunda öğrenciler ders alma döneminde **tercih ettikleri ders türüne** kayıt yaptırırlar.
- (3) Birinci ve ikinci öğretim programlarındaki bir dersin **sadece uzaktan öğretim** yoluyla verilmesi halinde öğrenciler ders alma döneminde bu derslere kayıt yaptırırlar.

Sınavlar

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- MADDE 12 (2) **Ara sınavlar**, istenildiği takdirde **gözetimsiz** elektronik ortamda; **dönem sonu sınavları ile bütünleme** sınavlarının **gözetimli** olarak canlı veya elektronik ortamda yapılması esastır.
- Bu sınavların nerede ve ne şekilde yapılacağı ile temel olarak belirlenen sınavlara ek olarak sözlü sınav, performans, proje, tez ve portfolyo gibi ölçme değerlendirme yöntemlerinden hangilerinin uygulanacağına, öğretimi sürdüren ilgili birimin önerisi üzerine **senato** tarafından karar verilir.
- (3) **Gözetimsiz** yapılan ölçme değerlendirme etkinliklerinin genel başarıya etkisi, uzaktan öğretimde **% 20'den fazla olamaz**. Uzaktan öğretim programları müfredatında yer alan derslere ilişkin ölçme değerlendirmeyle ilgili usuller, yeni kaydolun öğrenciler için tercih aşamasından önce ilan edilir.

Ders Vereceklerin Görevlendirilmesi

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- MADDE 13- (1) Uzaktan öğretim yoluyla verilecek derslerde, dersin yürütülmesinde hangi öğretim elemanlarının görevlendirileceğine; uzaktan öğretim ders materyali hazırlamış veya hazırlayacak öğretim elemanlarına öncelik verecek şekilde **eğitim-öğretimi sürdüren ve hizmeti yürüten birim kurulunun** görüşü de dikkate alınarak ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunca karar verilir.

Toplanan Gelirlerin Dağıtımı

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- Madde 5(5) Uzaktan öğretim kapsamında yapılacak ek ders, sınav ücreti ve ders malzemelerinin hazırlanmasında veya dersin yürütülmesine fiilen katkıda bulunanlara yapılacak ödemelerin toplam tutarı, hiçbir şekilde tahsil edilen öğrenim ücretinin yüzde yetmişini geçemez. Bu oran, mal ve hizmet alımları ile diğer giderler dikkate alınmak suretiyle ayrılan bütçe imkânları çerçevesinde belirlenir

Ders Ücreti

2527/Madde 44

- ...Uzaktan öğretim programı kapsamında yükseköğretim kurumlarında ders veren öğretim elemanlarına, **haftalık 10 saati** geçmemek üzere verdikleri ders başına, 2914 sayılı Kanunun 11 inci madesi **ders ücretinin beş katını geçmemek üzere** desindeki unvanlar itibarıyla belirlenen yükseköğretim kurumları yönetim kurulunca belirlenecek tutarda ek ders ücreti ödenir...
- **Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar**
- **MADDE 16/1 (ç)** Aynı şubede bir dersi birden fazla öğretim elemanının yürütmesi halinde ek ders ücreti, öğretim elemanı sayısına bölünerek hesaplanır.

Ders Ücreti

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- MADDE 16 (5) Uzaktan öğretim kapsamında yapılacak ödemelerde, ilgililerin **fiili katkıları belgelendirilir**.
- (6) Bu madde uyarınca yapılacak ödemeler aşağıdaki şekilde hesaplanır.
- a) Ek ders ücreti = [(İlgili öğretim elemanının aylık uzaktan öğretim yöntemi ile yaptığı **canlı ders saati** – ilgili öğretim elemanının diğer öğretim yöntemleri ile dolduramadığı aylık zorunlu ders yükü saati) x **ders öğrenci katsayısı** x yönetim kurulunun belirlediği **ek ders ücreti katı** x unvana göre ek ders ücreti göstergesi] x memur aylık katsayısı
- b) Ders malzemelerinin hazırlanmasında ve dersin yürütülmesinde fiilen katkıda bulunan öğretim elemanlarına üçüncü fıkra uyarınca Ek-1 sayılı cetvel dikkate alınarak yapılacak ödemeler = Ek-1 sayılı cetvelde sayılan hizmetler için hesaplanan aylık ödemeye esas **saat toplamı** x unvana göre ek ders göstergesi x memur aylık katsayısı.
- Bkz EK 1 Formu:
https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Uzaktan_ogretim/yuksekogretim_kurumlarinda_uzaktan_ogretime_iliskin_usul_ve_esaslar.pdf

Sınav Ücreti

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- MADDE 17 (1) Merkezi olarak yapılan sınavların **dışında** yükseköğretim kurumları senatolarınca onaylanan müfredat programları uyarınca belirlenen yöntemle yapılan sınavlarda **örgün öğretim sınav esaslarına** göre ödeme yapılır.
- (2) **Merkezi** olarak yapılan sınavlarda fiilen görev yapan personele oturum başına, **Ek-2 sayılı cetvelde** sayılan görevler için hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak tutarı **geçmemek üzere** üniversite yönetim kurullarınca belirlenecek tutarda ödeme yapılır. (Değişik; 20.02.2014 tarihli YÖK Genel Kurul)
- Bkz EK 2 Sayılı Cetvel:
https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Uzaktan_ogretim/yuksekogretim_kurumlarinda_uzaktan_ogretime_iliskin_usul_ve_esaslar.pdf

Yüz-yüze Programda Uzakt. Eğit. Dersi Açma

Yükseköğretim Kurumlarında Uzaktan Öğretime İlişkin Usul ve Esaslar

- Madde 6/1(b) Her yarıyılıda eğitim-öğretim dönemi başlamadan en geç dört hafta önce ilgili yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından uygun görülmesi ve Yükseköğretim Kuruluna bildirilmesi halinde, birinci ve ikinci öğretim programlarında derslerin en fazla % 30'u hem örgün öğretim yoluyla hem de uzaktan öğretim yoluyla verilebilir.
- c) Her yarıyılıda eğitim-öğretim dönemi başlamadan en geç dört hafta önce ilgili yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından uygun görülmesi ve Yükseköğretim Kurulu'na bildirilmesi halinde, birinci ve ikinci öğretim programlarındaki derslerin en fazla % 30'u sadece uzaktan öğretim yolu ile verilebilir.

Yüz-yüze Programda Uzakt. Eğit. Dersi Açma

2547/Madde 44 (e)

- ...Senato tarafından uygun görülmesi halinde, birinci ve ikinci öğretim programlarındaki bazı dersler, sadece uzaktan öğretim yoluyla verilebilir. Ancak bu şekilde verilen dersler için öğrencilerden ilave bir **ödeme talep edilemez...**
- ...Birinci ve ikinci öğretim programlarındaki bir dersin hem örgün öğretim yoluyla hem de uzaktan öğretim yoluyla verilmesinin senato tarafından uygun görülmesi halinde; dersi uzaktan öğretim yoluyla almayı tercih eden öğrencilerden, bu Kanunun 46 ncı maddesinin (c) fıkrasına göre belirlenen kredi başına öğrenci katkı payı veya öğrenim ücreti alınır. Dersin uzaktan öğretim yoluyla verilmesinde görev alan öğretim elemanı ve diğer personele, dersi uzaktan öğretim yoluyla almayı tercih eden öğrencilerden alınan öğrenci katkı payı veya öğrenim ücreti toplamının **yüzde yetmişini geçmeyecek şekilde** bu fıkranın ikinci paragrafına göre ödeme yapılır...

Teşekkür eder iyi çalışmalar dileriz

Uzaktan Eğitim Uygulama ve
Araştırma Merkezi